

Op 26 december 1975 werd de levenslange schorsing van kracht voor dokter Herman Lecompte. Hij had zich tegen de artsenstaking van 1964 gekant en verklaarde dat men, door elke dag vitamine C extra te nemen, een hoge leeftijd zou kunnen bereiken, wat hem toen een eerste schorsing bezorgde.

"Misschien word ik wel duizend jaar!", was een van de beruchte uitspraken waarmee hij de media bespeelde. Gekleed in trui met rolkraag en een halsketting. Lecompte werd geschorst wegens ongeoorloofde publiciteit en smaad, op basis van art 9 van de code van plichtenleer: *de geneesheer moet ervoor waken, zelfs buiten zijn beroepsactiviteiten, geen daden te stellen die de eer of de waardigheid van het beroep zouden kunnen schaden.*

Lecompte negeerde de schorsing en bleef zijn dokterspraktijk voortzetten met steun van het voor hem opgerichte patiëntencomité. Er volgden jaren van rechtszaken tot hij in 1981 deels in het gelijk gesteld werd door het [Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) omdat er 'geen openbaarheid van de gewezen beslissingen' was mogelijk geweest.

Een dergelijke jarenlange strijd had psychologe Kaat Bollen (foto) er in eerste instantie niet voor over. Zij kreeg een waarschuwing van de psychologencommissie in beroep omwille van (onder andere) te pikant bevonden foto's op haar

socialemediaprofielen, die volgens een aanklagende collega de eer en de waardigheid van het beroep van psycholoog aantastten. Zij besliste haar psychologenlicentie terug te geven.

De commissie nam het haar extra kwalijk dat ze de tuchtspraak openbaar had gemaakt op diezelfde sociale media na haar eerste veroordeling. Dat deed ze ook na de veroordeling in beroep. De reacties hierop sterkten haar om toch verdere stappen te ondernemen. Samen met het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen bekijkt ze nu de opties, onder meer het Hof van Cassatie. Zelfs [expert Manu Keirse](#) springt meteen in de bres. Hij ondervond zelf wat er gebeurt als men een klacht indient. "Je krijgt geen openheid over de manier waarop die behandeld wordt, of over de uitspraak. De aanklager wordt gehoord, de beklaagde niet."

'Geen openbaarheid van tuchtrecht' en 'waardigheid en eer als maatstaf voor beroepsuitoefening' zijn sterk gecontesteerde criteria in deontologische codes van de verschillende gezondheidszorgberoepen en zeker in de ontstaansgeschiedenis en de evolutie van de Orde der Geneesheren. In het jaar 1969 werd het KB 79 betreffende de Orde (BS 14-11-1967) van kracht en werden de eerste verkiezingen voor de provinciale raden georganiseerd. Het KB 79 bevestigde de grote lijnen van de wet op de Orde der Geneesheren van 1938 om 'de zelfstandige positie van dokters te vrijwaren', maar beoogde ook een betere werking van de structuren van de Orde.

Opmerkelijk was de uitbreiding van de tuchtrechtelijke bevoegdheid tot zware fouten buiten de beroepsactiviteit wanneer *de eer en de waardigheid van het beroep* in het gedrang komen. De Nationale Raad kreeg een bijkomende bevoegdheid, namelijk het vaststellen van de Code van geneeskundige plichtenleer welke het licht zag in 1975. Dat was dus volop in de conflictperiode met Lecomte, maar ook met de dokters Frans Van Leuven en Marc De Meyere van Het Medisch Huis in Merelbeke en met 'de Rode dokters uit Hoboken en Zelzate'. Het werken tegen terugbetalingstarief en het meewerken aan gezondheidsvoorlichting met en voor patiënten was een doorn in het oog van het gevestigde doktersestablishment.

Sinds 1975 wordt de Orde vaak hard aangevochten. Protesterende artsen beperkten zich niet tot argumenten en discussies maar gingen over tot acties, waaronder als bekendste de betaalstaking van het lidgeld door 300 artsen in de jaren 1980, met uitlopers tot de laatste verkiezingen in 2018.

Als niet-betalende actievoerder stelde ik mij kandidaat in 2012 voor de provinciale Orde van Oost-Vlaanderen. De meeste van mijn collega-actievoerders vonden dit verraad. Ik werd met het hoogst aantal stemmen in de Ordegeschiedenis verkozen met de volgende verkiezingsvoorstelling: "Het bevorderen van interdisciplinaire samenwerking tussen huisartsen, specialisten en andere zorgverleners ligt mij nauw aan het hart. Ik wil positief meewerken aan de noodzakelijke hervorming van de Orde der Geneesheren of eventueel vervanging door een tuchtrecht voor alle gezondheidsberoepen onder de koepel van een Hoge Raad voor Deontologie. In moeilijke tuchtsituaties wil ik zowel collega's als patiënten zoveel mogelijk ondersteunen op een transparante en overlegbevorderende wijze."

De voorzitter van onze Raad, Michel Bafort, slaagde erin het jarenlange conflict met 'de Rode dokters' op te lossen en verontschuldigde zich tijdens een openbare feestviering in 2014 voor 'hetgeen vroeger gebeurd of misgelopen is'.

De [betaalstaking](#) werd definitief in onderling overleg opgeschort in juni 2019. Onder parlementaire druk veranderde toenmalig minister van Volksgezondheid Maggie De Block de Orde der Geneesheren in 2015 in een Orde der Artsen. Haar pogingen tot een grondige hervorming van de meer dan vijftigjarige wetgeving strandden in het communautaire en budgettaire strijdgewoel. De Orde vernieuwde zelf haar [ethische code in 2018](#).

De wet betreffende rechten van de patiënt vormde hierbij de basis. Art 9 over de eer en de waardigheid werd geschrapt. De waardigheid van de patiënt kwam op het voorplan. Het is verrassend te bemerken dat de psychologencommissie haar code ook in 2018 aanpaste maar die eer en waardigheid bleef accentueren.

Openbaarheid en transparantie scheppen in de tuchtprocedure ligt niet in de macht van de Orde zelf. Ze kan er alleen op aandringen, wat zij ook doet naar aanleiding van [de nakende verkiezingen](#) die plaats hebben in februari 2021, voor een tweede maal online. Zouden deze verkiezingen en de 'affaire Bollen' niet de ideale kans zijn om verder en opnieuw te overleggen over de afschaffing van al die verschillende 'orden' beheerd door de aparte gezondheidsberoepen?

Ze te vervangen door een Hoge Raad voor Medische Deontologie met daarin vertegenwoordigers van alle maatschappelijke geledingen naar Nederlands of Fins model, met een onafhankelijk interdisciplinair tuchtrecht dat ook preventief en bemiddelend, ondersteunend kan werken? Met respect voor iedereen maar niet ter bescherming van de eer en waardigheid van enkelingen die voorlopig nog de Ordes bevolken en die waardigheid zelf willen bepalen.

Marc Cosyns, huisarts, specialist medische ethiek.

Foto artikel: copyright Facebookprofiel Kaat Bollen.

[Bedenkingen over de eer en de waardigheid van het beroep \(Dr. Cosyns\) - MediQuality](#)